‘Samenwerking op gelijke voet bij baggerproject Rijnland’

lees op pagina 4 en 5

Aequator Groen & Ruimte levert projectleider Westelijke Langstraat PAGINA 2

Duurzaam systeem voor Gronings landschapsbeheer PAGINA 6

Aequator Groen & Ruimte in de biomassa PAGINA 8

Aequator Groen & Ruimte levert projectleider Westelijke Langstraat

In opdracht van de provincie Noord-Brabant verzorgt Aequator Groen & Ruimte de integrale projectleiding voor de ontwikkeling van het gebied Westelijke Langstraat. Dit is een Natte Natuurparel met hoge natuurwaarden en veel potentie voor de uitbreiding daarvan.

Dat komt vooral door de aanwezigheid van grondwater van goede kwaliteit. Het gebied is een Natte Natuurparel, is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur en is aangewezen als Natura2000-gebied.
Om de natuurdoelen te beschermen en uit te breiden loopt een aantal projecten, waaronder een MER, een Natura2000-beheerplan, stimulering van particulier natuurbeheer en grondverwerving. Daarnaast moeten een Wilg-inrichtingsplan en een bestemmingsplan worden gemaakt en dient op basis van het bestaande Voorlopig Ontwerp een Definitief Ontwerp voor de Natte Natuurparel te worden opgesteld.
De taak van de integraal projectleider is het onderling op elkaar afstemmen van de verschillende deelprojecten, het uitbesteden van verschillende plannen aan marktpartijen en het bewaken van de totale voortgang. Behalve voor de inhoud, is de integraal projectleider ook verantwoordelijk voor de communicatie met agrariërs, omwonenden en andere belanghebbenden in het gebied. Dat is een onderwerp dat voor het slagen van het project bijna nog belangrijker is dan de inhoud. De combinatie van inhoud en proces is een van de krachtigste kwaliteiten van Aequator Groen & Ruimte.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met André de Bonte via 06-53151731 of adebonte@aequator.nl

PROJECTBERICHTEN

Ammoniakdepositie in Gelderland
(juni 2009 - heden)

In opdracht van de provincie Gelderland is voor een aantal Natura2000-gebieden berekend wat de bijdrage is van omliggende agrarische bedrijven aan de uitstoot van stikstof in het gebied.

PROJECTBERICHTEN

Zo kan worden uitgerekend wat de stikstofdepositie is binnen een gebied (op een 100 x 100m grid) en wat de contouren zijn van de uitstoot rond alle individuele bedrijven. De uitkomsten vormen input voor de Natura2000-beheerplannen. Daarin is ammoniak één van de hoofdthema's. Daarnaast zijn de consequenties doorgerekend van vier 'ammoniakreductiescenario's' voor de uitstoot op de soorten leefgebieden op de Veluwe en het Korenburgerveen. Ook is bepaald hoeveel ontwikkelingsruimte er in de scenario's beschikbaar is voor de veehouderijbedrijven.
Kenmerkend voor alle berekeningen is dat de depositie van alle individuele bedrijven is berekend. Dit levert een zeer gedetailleerd beeld op van de ammoniakuitstoot in de gebieden en geeft inzicht in de grote lokale variatie daarin.
Voor het uitvoeren van dergelijke onderzoeken is een combinatie vereist van ecologische kennis, kennis van verspreidingsmodellen en affiniteit met landbouw.
Enkele van de vragen die hierdoor kunnen worden beantwoord zijn: Waar komt het grootste deel van de ammoniak in een Natura2000-gebied vandaan? Waar zijn de uitbreidingsmogelijkheden voor habitattypen het grootst in relatie tot de depositie van ammoniak? Wat is de bijdrage van verschillende soorten maatregelen aan de afname van de ammoniakdepositie?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met André de Bonte via 06-53151731 of adebonte@aequator.nl

Aequator Groen & Ruimte bv is een onafhankelijk adviesbureau en richt zich op projecten in de groene ruimte op het vlak van Bodem, Water, Natuur en Landschap.

COLOFON
April 2010, 10e jaargang nummer 1.

Een uitgave van
Aequator Groen & Ruimte bv
De Drieslag 25
8251 JZ Dronten
telefoon (0321) 388 810
fax (0317) 491 449
www.aequator.nl
aequator@aequator.nl

Redactie
Ruud Mantingh, eindredacteur
Harmke de Groot, Miriam van Meeteren, Marloes Pikkemaat en Rutger Munters

Redactieadres
hdegroot@aequator.nl

Columnist
Michiel van Amersfoort

Lay-out & druk
GCH Communicatie Groep, Horst
Deze brochure is milieuvriendelijk geproduceerd en verzonden.

Aan deze Groen & Ruimte werkten verder mee:
André de Bonte, Journalist Petra Frans (Citaat), Marloes Pikkemaat, Wouter Rozendaal, Marco Arts, Michiel van Amersfoort.

Voorwoord

Het zijn spannende tijden. De economische crisis is nog steeds niet voorbij en niemand heeft een antwoord op de vraag hoe lang de crisis nog gaat duren. Ik denk niet dat het mogelijk is een antwoord op die vraag te geven. Duidelijk is wel dat er in de toekomst flink bezuinigd gaat worden. In alle verkiezingsprogramma's, van links tot rechts, wordt gesproken over het beperken van de overheidsuitgaven. Alleen over de aard en omvang verschillen de standpunten. Echter, over een ding is iedereen het wel eens; op de omvang van de overheid moet flink bezuinigd worden.

Als ik dit lees, vraag ik me af wat de impact daarvan zal zijn op de kwaliteit van de dienstverlening van de overheid. Immers, veel mensen zijn van mening dat die omhoog moet. Een kleiner wordende overheid hoeft misschien niet persé op gespannen voet te staan met de toenemende behoefte aan betere kwaliteit. Als je de juiste mensen maar behoudt. Maar welke mensen behoud je dan? Komen er meer managers die sturen op kostenbesparing en toenemende efficiëntie? Of komt er een kentering en gaat de inhoud weer leidend worden?

Wij constateren een jarenlange verschraling van inhoudelijke kennis bij de overheid. Indien die trend, voortbordurend op de verkiezingsprogramma's, zich voortzet, zullen er in de toekomst spannende uitdagingen bijkomen. Immers, hoe verkoop je als kennisbedrijf inhoud aan een klant die met die inhoud weinig affiniteit heeft? Zo beschouwd, levert de crisis flinke nieuwe perspectieven op. In dit nummer van ons Groen & Ruimte magazine worden een aantal projecten geportretteerd die heel goed bij de toekomst passen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan het baggerproject voor het Hoogheemraadschap van Rijnland, maar ook aan de integraal projectleider voor de Westelijke Langstraat die wij leveren. Ik wens u veel leesplezier!

Ruud Mantingh
Algemeen directeur

EVEN VOORSTELLEN

KARIN BLOK

Mijn naam is Karin Blok en ik werk met veel plezier bij Aequator Groen & Ruimte als adviseur op het vlak van bodem, water en landbouw. Ik ben opgegroeid in het landelijk gebied. De verbondenheid met de landbouw, natuur en bewoners van het landelijk gebied vind ik nu terug bij Aequator Groen & Ruimte.
Ik ben opgeleid als bodemkundige en daarnaast heb ik tijdens mijn studie veel over hydrologie geleerd, wat zeker in de Nederlandse bodems altijd met elkaar samenhangt. Ook heb ik tijdens mijn studie vakken gevolgd over geografische informatiesystemen (GIS) en remote sensing, meteorologie, ecologie en historische geografie. Tijdens mijn stage heb ik veel geleerd over de rol van de bodem als aspect van de melkveehouderij. Veldwerkervaring, die ik goed kan toepassen bij mijn werk bij Aequator Groen & Ruimte, heb ik vooral opgedaan tijdens mijn afstudeeronderzoek in Ecuador over herbebossing van geërodeerde bodems.
De bodem is dé basis voor een duurzame voedselvoorziening. Daarnaast speelt zij onder andere een belangrijke rol in ons landschap, bij natuurontwikkeling, overstromingspreventie en klimaatverandering. Bij Aequator Groen & Ruimte zet ik mijn kennis van bodem en water graag in om deze basis goed te houden. Zo kunnen we het buitengebied vitaal en mooi houden voor, en samen met bewoners.

Inhoud

COLOFON 2
AEQUATOR GROEN & RUIMTE LEVERT PROJECTLEIDER WESTELIJKE LANGSTRAAT 2
AMMONIAKDEPOSITIE IN GELDERLAND (JUNI 2009 - HEDEN) 2
VOORWOORD 3
NIEUWE MEDEWERKER: KARIN BLOK 3
INHOUDSOPGAVE 3
SAMENWERKING OP GELIJKE VOET BIJ BAGGERPROJECT RIJNLAND 4/5
SAMEN AAN DE SLAG MET DE NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE 6
DUURZAAM SYSTEEM VOOR GRONINGS LANDSCHAPSBEHEER 6
COLUMN MICHIEL VAN AMERSFOORT 7
NIEUWE MEDEWERKER: SUZANNE WETERINGS 7
WATERHOUDERIJ, TERUG NAAR EEN EIGEN WATERBEHEER 7
AEQUATOR GROEN & RUIMTE IN DE BIOMASSA 8

De totstandkoming van Aequator Groen & Ruimte is naar beste weten en met de grootste zorg uitgevoerd. Aequator Groen & Ruimte kan evenwel niet instaan voor de juistheid en de volledigheid van de berichten in Groen & Ruimte en is dan ook niet aansprakelijk voor schade die is ontstaan als gevolg van onjuistheid, onvolledigheid of onrechtmatigheid van de berichtgeving in dit bulletin.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

Janine Quist (Aequator Groen & Ruimte) en Erwin Witteman (Hoogheemraadschap van Rijnland):

‘Samenwerking op gelijke voet

Het hoogheemraadschap van Rijnland stond voor een grote operatie: overeenkomsten sluiten met 300 grondeigenaren over baggerwerkzaamheden in Zuidwest Rijnland. Goed databeheer en een zorgvuldig communicatietraject van Aequator Groen & Ruimte hielpen daarbij. Het is een project waarbij partijen op gelijke voet met elkaar samenwerken, vertellen Erwin Witteman van het hoogheemraadschap en Janine Quist van Aequator Groen & Ruimte.

Baggerwerk aan de watergangen in Zuidwest Rijnland was dringend nodig, zegt projectleider Erwin Witteman van het hoogheemraadschap van Rijnland. “Dit gebied had een grote achterstand met baggeren. Dat er zo lang niets is gebeurd, komt omdat voorheen vrij negatief tegen baggeren werd aangekeken. Baggerslib wordt vaak geassocieerd met vervuiling. Bovendien kun je slibophoping in water niet zien. Wat niet te zien is, hoeft ook niet aangepakt te worden, was het idee. Baggeren is echter noodzakelijk voor een goede waterafvoer en voor de ecologische balans.”

Een kentering in dit denken kwam een paar jaar geleden. Toen ontstond het besef dat de klimaatverandering tot problemen leidt als er niets gebeurt, zegt Witteman. “Aspecten als een toename van regenval dwingen ons na te denken over mogelijkheden voor waterberging en waterafvoercapaciteit.” Het hoogheemraadschap wil in 2020 bijna zeven miljoen kubieke meter bagger hebben verwijderd. Daar wordt mee gestart in het gebied Zuidwest Rijnland met de vijf gemeenten: Katwijk, Leidschendam, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude. In 2006 begon het hoogheemraadschap met de voorbereidingen. Eind dit jaar moet het baggerwerk in Zuidwest Rijnland klaar zijn.

Deze grootschalige operatie stelde het hoogheemraadschap voor de vraag hoe de verspreiding van de bagger moest worden geregeld. “Verspreiding bij de bron van gebiedseigen bagger is een logische keuze”, zegt Witteman. “Uiteindelijk diende de Waterstaatswet uit 1900 als uitgangspunt. Artikel 11 bepaalt dat grondeigenaren verplicht zijn bagger uit watergangen op hun land te accepteren.” Een vertaalslag van de oude wet naar de situatie van nu was noodzakelijk. “Destijds was van verstedelijking nog geen sprake en kon bagger makkelijker over weilanden worden verspreid”, legt Witteman uit. “Nu zijn er plaatsen zoals tuinen, golfbanen en woonerven waar dat niet kan en waarvoor we andere oplossingen zoeken.”

Erwin Witteman en Janine Quist

CONTRACTEN

Verspreiding volgens de ontvangstplicht van de grondeigenaar betekent in dit geval dat met circa 300 particuliere grondeigenaren contracten moeten worden gesloten. Hierin staan afspraken over een schadevergoeding als gevolg van het verspreiden van baggerslib op de percelen, die meestal voor grondgebonden landbouw in gebruik zijn. Witteman: “Deze overeenkomsten zijn belangrijk, omdat ze zowel het hoogheemraadschap als de grondeigenaren duidelijkheid bieden.”

Het hoogheemraadschap vroeg Aequator Groen & Ruimte de overeenkomsten met de eigenaren en gebruikers af te sluiten. De partijen werkten eerder al met elkaar samen, vertelt account- en projectmanager Janine Quist van Aequator Groen & Ruimte. “Het ging toen om het uitbaggeren van de Veenwatering. Dat was, met ongeveer dertig betrokken boeren, veel kleinschaliger. Dit keer kwam er veel meer op ons af. Het was echt een uitdaging.”

Het project kreeg een systematische aanpak waarbij nauwkeurig datamanagement en zorgvuldige administratie een grote rol spelen. Informatie over percelen, eigenaars en gebruikers, op basis van kadastrale en persoonsgegevens, worden in een database opgeslagen. Aan de hand van een berekening hoeveel bagger uit de watergangen over een perceel moet worden verspreid, wordt een schadevergoeding vastgesteld. Met iedere eigenaar/gebruiker sluit Aequator Groen & Ruimte, namens Rijnland, vervolgens een overeenkomst af. Op basis van de informatie uit de database krijgen de betrokken personen een brief en een telefoontje met de vraag of de gegevens correct zijn en of overleg of een gesprek gewenst zijn. In de gegevensbank staan alle momenten waarop contact is geweest met de eigenaar en/of gebruiker van het perceel.

Aan het sluiten van overeenkomsten zitten veel juridische kanten, die de zaak nogal eens complex maken. Quist: “Omdat veel gebruikers de grond niet in eigendom hebben, moet je uitzoeken hoe dat dan wel zit. Daarnaast wisselen per-

bij baggerproject Rijnland’

Erwin Witteman en Janine Quist

celen nogal eens van eigenaar of van gebruiker. Het kan ook voorkomen dat de eigenaar is overleden, daar moet rekening mee worden gehouden bij het afsluiten van de privaatrechtelijke overeenkomst.” Het oplossen van deze puzzel is noodzakelijk om tot het einddoel te komen: een honderd procent dekkingsgraad.

KEUKENTAFELGESPREKKEN

Communicatie met de mensen in het gebied is een belangrijke factor binnen het project. “Misschien nog wel belangrijker dan goed gegevensbeheer is het voeren van keukentafelgesprekken”, zegt Quist. “Eigenaren en gebruikers zitten soms met veel vragen. Welke invloed heeft het verspreiden van bagger op mijn bedrijfsvoering? Hoe past dit in mijn planning? Het is belangrijk dat problemen worden benoemd. Met het praktische inzicht in knelpunten rond baggerspecie en de goede gebiedskennis die we hebben, kunnen we veel problemen oplossen en adviezen geven.”

Gebruikers en eigenaren staan niet per definitie negatief tegenover het baggerproject, is de ervaring van Quist. “Zoals in veel gebiedsprocessen zie je drie groepen ontstaan. De eerste bestaat uit mensen die graag willen meewerken en meedenken. Er is een middengroep, die vrij neutraal is maar meer informatie wil alvorens een overeenkomst aan te gaan. En er is een derde, weerbarstige groep die op elk argument met een tegenwerping komt. Het is zaak dat je maatwerk biedt, maar tegelijkertijd ook eenduidig bent. Als je individuele uitzonderingen gaat maken, is het einde zoek.”

De goede communicatie waarborgen, was voor het hoogheemraadschap één van de redenen om Aequator Groen & Ruimte in te schakelen, zegt Witteman. “Het is belangrijk om goed te luisteren naar mensen in het gebied. Daar moet je specialisten voor inzetten die het gesprek kunnen voeren. Aequator Groen & Ruimte is zo’n specialist.”

HOOFDROLSPELERS

Bij de grote lijnen van het project zijn drie hoofdrolspelers betrokken, vertelt Witteman. Naast het hoogheemraadschap en Aequator Groen & Ruimte was dat Niebeek Milieumanagement. Dit bureau zorgt voor de technische voorbereiding en begeleiding van het baggerwerk. “Binnen het project heeft ieder zijn eigen deelbelang. Voor het hoogheemraadschap is dat het leegscheppen van het gebied, maar ook een goede relatie onderhouden met de mensen in de omgeving.” Quist: “Wij kregen van het hoogheemraadschap een mandaat. Je kunt de situatie schetsen voor een grondeigenaar, waarbij je het belang van Rijnland in het oog houdt. De rol van Niebeek is onder meer dat zij bij afwijkende situaties de gevolgen voor kosten en planning in kaart brengen.”

Over de samenwerking zijn beiden positief. “Omdat we nog niet eerder samen zo’n groot project hebben uitgevoerd, zit je veel samen aan tafel”, zegt Quist. “Onderling sparren over de stappen die je moet zetten, welke risico’s er zijn, wat de gevolgen zijn, dat is leuk om te doen en is goed verlopen.” Witteman onderstreept dat. “Je werkt met specialisten. Ieder draagt kennis bij, heeft een toegevoegde waarde. Je kunt wel stellen dat we echt op gelijkwaardige voet hebben samengewerkt. Een samenwerking die verder gaat dan de klassieke relatie opdrachtgever-opdrachtnemer.”

OPGESTOKEN

Het traject van het afsluiten van overeenkomsten bevindt zich in de laatste fase. Dit heeft dan alles bij elkaar een jaar in beslag genomen. Quist is tevreden, al ziet ze wel een verbeterpunt. “De doorlooptijd had korter gekund. Hoe langer het proces duurt, hoe meer wisselingen er weer ontstaan in grondeigendom en -gebruik.” Ook Witteman is te spreken over het resultaat. “Binnen het hoogheemraadschap is afgesproken dat de aanpak die we hebben gevolgd de standaard wordt bij dit soort verspreidingsprojecten, dus dat is een mooi resultaat.”

Witteman en Quist zeggen beide veel van het project te hebben opgestoken. “De lessen die ik eruit heb getrokken zijn dat communicatie met mensen in het gebied en een goede samenwerking tussen alle partijen in het project enorm belangrijk zijn”, zegt Witteman. “Verder is tijd een factor die je niet moet onderschatten.”

Quist heeft veel geleerd over het omgaan met grootschalige projecten. “Je krijgt door hoe je puzzelstukjes in elkaar moet schuiven. Eigendomsinformatie, technische gegevens, uiteindelijk moeten ze samen één geheel vormen. Ik heb ontdekt hoe je bij een groot project toch grip kunt houden. Verder hebben we ervaring opgedaan die we kunnen toepassen op andere grote gebiedsgerichte projecten. Voorbeelden hiervan zijn inventariseren van de aanwezigheid van drainage nabij natte natuurgebieden of het vastleggen van afspraken over landschapsbeheer gecombineerd met het aanleveren van biomassa. Ook daarin kun je de stappen volgen die we in dit project hebben gezet: goed gegevensbeheer en van daaruit aanschrijven, bellen en bezoeken van mensen om tot succesvolle afspraken te komen.”

Samen aan de slag met de Nieuwe Hollandse Waterlinie

Provincie Noord-Brabant heeft, namens alle regionale partners, gevraagd de ontwikkelingen in het Land van Heusden en Altena overzichtelijk in beeld te brengen. Aequator Groen & Ruimte is hiermee aan de slag gegaan in samenwerking met Aksis – atelier voor landschapsarchitectuur.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is één van de meest omvangrijke cultuurhistorische monumenten in Nederland. Provincie Noord-Brabant erkent de waarde van dit rijksmonument en heeft al verschillende restauratiewerkzaamheden aan forten en sluizen uitgevoerd. Naast werkzaamheden aan specifieke objecten, is het nu ook tijd om aandacht te besteden aan de vlakdekkende ruimtelijke inrichting. Daarbij is ook gekeken naar de inpassing van de Robuuste Ecologische Verbindingszone (REVZ), de inrichting van een recreatief knooppunt bij Fort Altena en de verbreding van de A27.

Aequator Groen & Ruimte heeft samen met Aksis – atelier voor landschapsarchitectuur gekeken - waar welke kansen liggen om bovengenoemde ruimtelijke opgaven samen met de verdere versterking van de Nieuwe Hollandse Waterlinie op te pakken. Op een overzichtelijke plankaart is in één oogopslag weergegeven waar welke kansen liggen, zoals het integreren van de REVZ in het ruimtelijke principe van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
Deze kaart is gepresenteerd aan de Linie-commissie die erg positief heeft gereageerd.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marloes Pikkemaat, via 06-20423893 of mpikkemaat@aequator.nl

Inrichting REVZ						
Doel t.b.v. Nieuwe Hollandse Waterlinie: open functie versterken						
Kans	Bedreiging	Potentie/Actie	Impact	Betrokken partijen	Financiering	Haalbaarheid
Door in de ruimtelijke inrichting van de REVZ rekening te houden met de verdichtingsvlakken en de open inundatiegebieden vindt REVZ aansluiting met ruimtelijk concept van NHW.	De contour van de REVZ is niet conform het achterliggende concept een ecologische verbindingszone te realiseren parallel aan de structuur van de HWL, waarbij beide elkaar versterken.	In principe dienen REVZ en HWL elkaar te versterken. Bij keuze voor het huidige tracé dienen zichtbaarheid en beleefbaarheid van de HWL gewaarborgd te worden in de ruimtelijke inrichting van de REVZ.	Negatief door tracékeuze, maar mogelijk positief door ruimtelijke inrichting REVZ +/-	DLG, provincie Noord-Brabant	Dekking: 100% met Rijksmiddelen	Kansrijk Middellange termijn (tot 2013)

Duurzaam systeem voor Gronings landschapsbeheer

In het Zuidelijk Westerkwartier (Groningen) is circa 1.200 kilometer houtsingel aanwezig. De provincie Groningen streeft ernaar het beheer van minimaal 650 kilometer daarvan in contracten vast te leggen. Dit wordt binnen de huidige bestaande wet- en regelgeving niet gehaald. De provincie heeft Aequator Groen & Ruimte gevraagd een duurzaam systeem voor landschapsbeheer in het Zuidelijk Westerkwartier te ontwikkelen. De uitdaging is om de gaten die vallen bij het bereiken van het doel via Programma Beheer/Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) op te vangen met een aanvullend systeem dat is afgestemd op het gebied.

Landschapsbeheer en de organisatie hiervan moet door de mensen in het veld worden getrokken. Daarom heeft Aequator Groen & Ruimte in 2009 in een quickscan de wensen en ambities verkend van betrokken partijen. Ook zijn de knelpunten van bestaande wet- en regelgeving en de mogelijkheden en kosten voor een toekomstig systeem geïnventariseerd. Eén van de bevindingen is dat een gebiedsfonds een belangrijke bijdrage kan leveren aan duurzaam landschapsbeheer in het Zuidelijk Westerkwartier. Een afrondende presentatie is gegeven voor de Stuurgroep West, die inmiddels heeft aangegeven verder te willen met de ontwikkeling en implementatie van een gebiedsfonds.

Aequator Groen & Ruimte is hier inmiddels mee gestart. Op basis van het doel en de (financiële) mogelijkheden binnen bestaande wet- en regelgeving, maakt zij inzichtelijk wat het bereiken van de doelen gaat kosten. Aequator Groen & Ruimte werkt ook aan een organisatiemodel om landschapsbeheer voor de grondeigenaar eenvoudig en begrijpelijk te houden. Dat gebeurt in samenwerking met de provincie, gemeenten, Dienst Landelijk Gebied, Landschapsbeheer Groningen, LTO en agrarische natuurverenigingen. Om de lasten voor het gebied goed te verdelen, wordt een verdeelsleutel voorgesteld en afgestemd met de overheden. Hierin is uitdrukkelijk aandacht voor een aandeel private financiering. Om hier een reëel beeld van te schetsen, is de samenwerking gezocht met Triple-E, kenniscentrum op het raakvlak van natuur en economie.

Voor meer informatie over het project Duurzaam Landschapsbeheer in het Zuidelijk Westerkwartier kunt u contact opnemen met Wouter Rozendaal via 06-26518693 en/of wrozendaal@aequator.nl

Vertrouwen

Plannen, visies en uitvoeringsprogramma's worden aan de lopende band opgesteld in overheidsland. Maar hoeveel van deze plannen en projecten worden daadwerkelijk uitgevoerd? Hoeveel visies belanden niet in de papiercontainer omdat er behoefte is aan een andere kijk? Daarom vraag ik mij wel eens af: hebben we niet al genoeg plannen, visies en schetsen. Wordt het niet eens tijd om gewoon aan de slag te gaan?
Juist nu is er een gebrek aan vertrouwen in de politiek. Dit is een veel gehoord probleem in deze maanden van verkiezingsstrijd. Reactie: de overheid moet terug naar haar kerntaken.
Deze kerntaken blijven natuurlijk zeer divers; de kwaliteit van het buitengebied hoort bij provincies en droge voeten bij het waterschap. Een simpele bezuinigingsmaatregel, of bittere noodzaak? Ik denk bittere noodzaak.
Immers, om alle plannen en visies daadwerkelijk uit te voeren is daadkracht nodig! Een duidelijke heldere verdeling in bestuurlijke verantwoordelijkheid en vooral bestuurlijke betrokkenheid is hierbij erg belangrijk. Mensen moeten uiteindelijk wonen, werken en hun vrije tijd door brengen in het gebied waar anderen over blijven praten. De komende tijd gaat het wat mij betreft terug naar de basis; met de mensen uit het veld met daadkracht uitvoeringsgericht aan de slag. Juist die dingen doen die mensen echt belangrijk vinden. Dan heb ik het volste vertrouwen dat het wel goed komt met die kerntaken.

Michiel van Amersfoort

EVEN VOORSTELLEN

SUZANNE WETERINGS

Suzanne Weterings is mijn naam en ik ben werkzaam als adviseur ecologie bij Aequator Groen & Ruimte. Ik heb twee studies gevolgd, B.Sc. Wildlife management aan het Van Hall Instituut in Groningen en M.Sc. studie Applied Ecology and Conservation Biology aan de Universiteit van East Anglia in Engeland. Recentelijk heb ik een aantal vakken van de deeltijdstudie milieukunde aan de hogeschool Van Hall Larenstein gevolgd. Mijn werkervaring bestaat onder meer uit het uitvoeren van botanische controles (en controles van singels, houtwallen, poelen, weidevogelpakketten en dergelijke) in het kader van Subsidies Agrarisch Natuurbeheer (SAN) voor Dienst Landelijk Gebied. Daarnaast heb ik mij bezig gehouden met het inventariseren van kleine zoogdieren in het kader van de Flora- en Faunawet voor diverse ecologische adviesbureaus en het uitvoeren van natuurtoetsen. Ik ben is als vrijwilliger werkzaam voor SOVON en voer broedvogel monitoring uit in de Alde Feanen.

Bij Aequator Groen & Ruimte ben ik betrokken bij natuurtoetsen. Daarmee wordt getoetst welke effecten plannen en projecten hebben op beschermde natuurwaarden. Bekeken wordt hoe dit zich verhoudt tot de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet en op welke wijze deze effecten kunnen worden voorkomen of gecompenseerd. Daarnaast geef ik ecologische inbreng in gebiedsprojecten en ben ik voor het project "Doelgericht Natuurbeheer" bezig met het organiseren van veldwerkplaatsen. Deze veldwerkplaatsen leveren een bijdrage aan het uitwisselen van kennis tussen onderzoekers en terreinbeheerders. Momenteel ben ik gedetacheerd bij de provincie Overijssel, waar ik mezelf bezig houd met projecten in het kader van het natuurbeheerplan, compensatievraagstukken en realisatie EHS.

Waterhouderij, terug naar een eigen waterbeheer

Aequator Groen & Ruimte voorziet een centrale rol voor de agrarische sector in het toekomstige waterbeheer. Het veranderende klimaat en het partiele gebruik van het neerslagoverschot vraagt om een ander gebruik van het gebied.

PROJECTBERICHTEN

Het concept 'De Waterhouderij' biedt daarvoor een oplossing. Het is een systeem waarin boeren gezamenlijk via een gebiedscoöperatie hun watervoorziening regelen. De Waterhouderij biedt zo kansen waarmee boeren een zelfvoorzienende, structurele samenwerking kunnen aangaan en kringlopen via het opslaan van water kunnen realiseren. Hiermee is een nieuwe uitdaging voor het landelijke gebied ontstaan. Samen met het Innovatienetwerk (LNV) werkt Aequator Groen & Ruimte dit innovatieve concept in verschillende delen van het land uit.
Waterschappen en andere overheden bereiden zich voor op de toekomst. Een toekomst waarin ook zij niet meer in staat zijn in elke waterbehoefte te voorzien. De verwachte klimaatverandering en onze eigen voorwaarden maken de maakbaarheid van ons watersysteem eindig. Tijd voor nieuw ondernemerschap, waarbij de nadruk ligt op waterhouderij met het leveren van de juiste hoeveelheid en kwaliteit. Een onderneming met als uitgangspunt duurzame ontwikkeling (waarbij wordt ingespeeld op people, planet en profit) en een mogelijke koppeling met energie, industrie, landschap, recreatie en natuur.
Momenteel bedraagt alleen al in de grondgebonden landbouw de jaarlijkse geschatte droogteschade ongeveer 5 tot 10 procent. Dit percentage zal in de toekomst alleen maar stijgen. In de glastuinbouw is een eigen watervoorziening al heel normaal. Ook de grondgebonden landbouw moet nadenken over deze stap.

Het afgelopen half jaar is de uitwerking van het concept in een stroomversnelling gekomen. De waterhouderij wordt reeds in meerdere gebiedsvisies genoemd. Wij geloven in dit duurzame concept als een mogelijke oplossing voor het toekomstig waterbeheer!

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marco Arts via 06-22450087 of marts@aequator.nl

Aequator Groen & Ruimte in de biomassa

Biomassa is steeds vaker in beeld als alternatieve energiebron. Door de inzet van biomassa wordt een (klein) deel fossiele brandstof bespaard. Daarnaast zijn de koppeling aan CO2-reductie en 'betaalbaar' landschapsbeheer belangrijke meerwaarden.

Om deze reden heeft Aequator Groen & Ruimte in 2009 het boek 'Calorierijk Landschap' uitgegeven. Dit boek is geschreven door onze ambassadeur Tom Bade.

Op veel plaatsen in Nederland wordt biomassa ingezet voor de verwarming van grotere complexen. In 2008 heeft Agrarische Natuurvereniging De Alde Delte in Beetsterzwaag een houtverbrandingsinstallatie gebouwd, die voorziet in de warmtebehoefte van een groot zorgcomplex en een school. De inzet van het project, waarbij zowel de provincie Fryslân als de gemeente Opsterland een belangrijke stimulerende rol speelden, was duurzame energievoorziening vanuit de eigen omgeving. Om de installatie te voeden, kan snoeihout uit de omgeving worden gebruikt.

Tom Bade (links) en Ruud Mantingh (rechts).

Een duurzame organisatie van deze stroom biomassa uit de omgeving blijkt een hele uitdaging. Uiteindelijk wordt een punt bereikt, waarop economie en de kwaliteit van het landschap elkaar gaan bijten. Vanuit eerste berekeningen blijkt al snel dat landschapsonderhoud niet volledig te betalen is uit de prijs die de biomassa oplevert. Het slim organiseren van biomassawinning, kan echter zowel de kwaliteit van het landschap bevorderen als een kostenreductie van het onderhoud betekenen. Voor de stichting BOOM, die in Beetsterzwaag de biomassastroom wil organiseren, gaat Aequator Groen & Ruimte aan de slag om een business- en beheerplan te maken, waarmee economie en landschap aan elkaar worden verbonden.

Om het boek te bestellen, kunt u contact op te nemen met ons kantoor in Dronten, via 0321-388810.

Voor meer informatie over het benutten van biomassa uit landschapsonderhoud kunt u contact opnemen met Michiel van Amersfoort via 06-51587121 of Ruud Mantingh via 06-201311098